

Katowice, dnia 23 marca 2023 r.

INFORMACJA Nr 57/2022/EW

o niebezpiecznym zdarzeniu osunięciu mas skalnych, do którego doszło w dniu 26.12.2022 r. w odkrywkowym Zakładzie Górniczym „Męcina” należącym do Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowo-Handlowego „WOLIMEX” z siedzibą w Limanowej.

Zakład Górniczy „Męcina” eksploatuje złoża piaskowców podmagurskich metodą odkrywkową, systemem ścianowym lub zabierkowym, wielopoziomowo 9 poziomami eksploatacyjnymi w wyrobisku stokowym, od poziomu 0 o rzędnej + 464 m npm do poziomu 8 o rzędnej +575 m npm i poziom 9 o rzędnej +590 m npm, który jest poziomem nadkładowym. Urabianie złoża prowadzone jest przy pomocy sprzętu mechanicznego. Przestrzeń w części północnej obszaru górniczego, powyżej 6 poziomu eksploatacyjnego, zaliczono do I stopnia zagrożenia osuwiskowego z uwagi na występowanie zaburzonych warstw nachylonych częściowo w stronę wyrobiska oraz występowanie spękań umożliwiających odspajanie się większych mas skalnych ułożonych równolegle do skarpy. Ruch zakładu górniczego na poziomach 7 i 8 prowadzono do dnia 22.12.2022 r. w części północno-wschodniej zakładu górniczego. Wykonywano porządkowanie przestrzeni wyrobiska tj. wywożenie mas skalnych na zwałowisko do części wschodniej zakładu górniczego oraz załadunek odspojonego wcześniej urobku.

W dniu 26.12.2022 r., około godziny 8³⁰ osoba dozoru ruchu wyznaczona do zabezpieczenia zakładu górniczego na zmianach, na których ruch nie jest prowadzony, w dni wolne od pracy oraz w przypadku czasowego wstrzymania eksploatacji, w trakcie objazdu wyrobiska stwierdziła osunięcie się mas ziemno-skalnych, o czym poinformowała kierownika ruchu zakładu górniczego. Osuwisko miało miejsce na północnej ścianie, w środkowej części wyrobiska. Osuwisko swoim zasięgiem objęło skarpy czterech pięter eksploatacyjnych od poz. 8 nadkładowego o rzędnej + 575 m npm do poz. 5 o rzędnej + 540 m npm, których wysokości wynosiły od 10 - 15 m (w sumie około 50 m wysokości) oraz rzedną terenu powyżej + 590 m npm, która stanowi poziom nadkładowy.

Wymiary osuwiska wynosiły max. około 85,0 m mierząc na kierunku wschód - zachód. Przesunięcie mas nastąpiło z północy w kierunku południowym stoku wyrobiska i wynosiło około 125 m (w największej jego rozciągłości). Łączna powierzchnia, na której występowały ruchy osuwiskowe w tym rejonie wynosiła około 7 200 m², przy czym powierzchnia osuwiska na działkach znajdujących się poza obszarem i terenem górniczym wynosiła około 1500 m². Osuwisko pokryte było licznymi spękaniem i szczelinami powstałymi na działkach będących poza granicami obszaru i terenu górniczego. Szczeliny przebiegały równolegle do wyrobiska i miały od kilku do kilkudziesięciu metrów długości, szerokości od kilku do kilkunastu metrów. Z uwagi na

liczne spękania i szczeliny głębokości szczelin nie można było oszacować. Zbocze, z którego nastąpiło odspojenie nie miało znamion wypływów wody.

W rejonie osuwiska nie stwierdzono prowadzenia żadnych prac. W bezpośrednim sąsiedztwie nie przebiegają drogi technologiczne ani ciągi ruchu pieszego. Zdarzenie nie skutkowało zaistnieniem wypadku ani uszkodzeniem maszyn, urządzeń i obiektów zakładu górniczego. W trakcie zdarzenia w wyrobisku nie wykonywano żadnych robót. Dostęp do osuwiska od strony północnej, tj. od strony lasu i działek nie będących własnością przedsiębiorcy został zabezpieczony poprzez odgrodzenie taśmą ostrzegawczą oraz oznakowany tablicą ostrzegawczą o miejscu niebezpiecznym.

Przyczyną niebezpiecznego zdarzenia było odspojenie się mas skalnych z poziomu nadkładowego w okolicach punktu 53-58 obszaru i terenu górniczego na poziom 5 o rzędnej + 540 m npm, w wyniku naruszenia stanu równowagi w górotworze mas skalnych budujących ścianę poziomu nadkładowego, spowodowane prawdopodobnie intensywnymi roztopami w wyniku czego nastąpiło pionowe i poziome przemieszczenie mas skalnych do wyrobiska górniczego. Przyczyna była następstwem prawdopodobnego uruchomienia nieaktywnego osuwiska zlokalizowanego poza zakładem górniczym oraz poza granicami obszaru i terenu górniczego.

W związku z zaistniałym zdarzeniem Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Krakowie wydał decyzję wstrzymującą ruch zakładu górniczego w części dotyczącej wykonywania robót górniczych w części północnej wyrobiska górniczego, w rejonie zaistniałego osuwiska z rzędnej + 625 m npm w okolicach punktu załamania 53-58 obszaru i terenu górniczego na poziom + 540 m npm. Określił następujące warunki wznowienia ruchu w tej części zakładu górniczego poprzez:

1. Analizę sytuacji geologiczno - górniczej oraz stanu zagrożenia w części północnej wyrobiska górniczego, w rejonie zaistniałego osuwiska.
2. Opracowanie i ustalenie metodyki pomiarów geodezyjnych zawierającą: sposób, częstotliwość, dokładność pomiarów oraz rodzaj wykorzystanego sprzętu w celu monitorowania miejsca zaistniałego niebezpiecznego zdarzenia.
3. Ustalenie przez kierownika ruchu zakładu górniczego bezpiecznego sposobu usunięcia skutków przemieszczenia się mas skalnych budujących skarpę od rzędnej +625 m npm do poziomu +540 m npm.
4. Opracowanie dokumentacji geologicznej, w oparciu o którą dokonuje się zaliczenia przestrzeni złoża lub jego części, wyrobiska lub jego części, zwałowiska lub jego części do odpowiedniego stopnia zagrożenia osuwiskowego w odniesieniu do północnej części zakładu górniczego. W oparciu o ww. dokumentację dokonać zaliczenia do odpowiedniego stopnia zagrożenia osuwiskowego.
5. Ustalenie przez kierownika ruchu zakładu górniczego dalszego sposobu prowadzenia robót na poziomach + 575 m npm do + 540 m npm z uwzględnieniem skutków zaistniałego zdarzenia i wyników dokonanych analiz.

Informację opracowano na podstawie danych z OUG w Krakowie.